



## “זה שלא למד חסידות בשביל להתפלל לא הרשו לו לשמוע חזרה”

ג. כ"ק אדמו"ר שליט"א ממשיד לספר: שכ"ק אדמו"ר הי' מספר לו הרבה סיפורים לבד מה שסיפר ברבים, הי' מספר לו ביחידות הרבה סיפורים. ושמע פעם מכ"ק אדמו"ר, אז עצמות האט געשווארען, אז צו א משכיל זאל ער זיך ניט מתגלה זיין, נאך דורך עבודה, מיט דעם לימוד החסידות בעבודה, איז זיך מתגלה עצמותו. ופעם אמר כ"ק אדמו"ר אז א משכיל איז מורד אין עצמות (ומבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שמורד גרוע מפוגם, מורד הוא ענין של זדון).

ד. וממשיד כ"ק אדמו"ר שליט"א: שבור הנני על אודות ירידת המצב בהוה. ומספר: פעם יצא כ"ק אדמו"ר הזקן ואמר בניגון הידוע, "אני לדודי", אז דער "אני" גיט זיך איבער צו דעם "דודי" איז "ודודי לי". ובוה הדיבור האט ער דורכגעברענט די מדות פון די וואָס האָבן געהערט; עס איז געבליבען מדות וואָס דערהערען שכל, וויילע מדות דאַרפן דאָך זיין, אָבער זיי דאַרפן זיין שכליים. וזה המאמר הנ"ל ישנו באריכות גדולה בכתבי כ"ק אדמו"ר האמצעי.

ה. כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל להמשיך: בכלל יש אצלי אוצרות פון רשימות ושיחות מכ"ק רבוה"ק שנאמרו ביחיד וברבים, שצריכים לגלותם ולהוציאם.

ו. עס איז געווען א זמן ביי חסידים, שזה שלא למד חסידות בשביל להתפלל לא הרשו לו לשמוע חזרה.

כשהי' כ"ק אדמו"ר בגיל 17 או 18 שנה, הי' מאריך ביותר בתפלה, ואחר התפלה פלעגט ער בלייבען אן כחות, ואמר המלמד שלו ר' שלום לכ"ק אביו אדמו"ר מוהר"ש שצריכים לראות שיקצר בתפלה. ענה לו עי"ז כ"ק אדמו"ר מוהר"ש, וואָס קאָן איך אים זאָגן, אז ער — כ"ק אדמו"ר — בתפלתו מרגיש האמת, דער גוף זיינער פילט דעם אמת, שגופו כלי להאמת. והרבנית הזקנה מרת רבקה, סיפרה זאת פעם לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ואמרה אז פון זינט זי האט געהערט די ווערטער פון כ"ק מוהר"ש האט זי געקראָגן פאַר אים — כ"ק אדמו"ר — אן אַנדער דרך ארץ.

כ"ק אדמו"ר שליט"א מבקש לעורר את התמימים יחיו על ענין עבודת התפלה, אין הכוונה אריכות התפלה בכל יום, כ"א לעתים צריכים להאריך בתפלה.

ז. מספר כ"ק אדמו"ר שליט"א: שבעת האחרונה הי' חלוש ביותר לי"ע, ובשמעו כי תלמידי התמימים נגנו ניגונים, האט ער זיך פשוט אָפּגעלעבט, ער האָט דערהערט ליובאַוויטש.

פעם אמר כ"ק אדמו"ר, אז חיזוק הכחות הוא עיי התורה.

ולבסוף מבקש כ"ק אדמו"ר שליט"א למסור א פנימיות'דיקן גערוס לכל וכו'.

(עשי"ק פ' שופטים, כ"ו מנחם-אב תשי"ו)

דעם רבי'ס קינדער

## לא צריכות להיות הנחות העולם, "בעל-הבית'ישע הנחות"

ה. וביאור הענין בעבודת השם:

אור התורה, עשרת הדברות — צריך להאיר גם בעניני העולם, עשרה מאמרות.

לא כדעת הסוברים שהתורה היא ענין בפני עצמו והעולם הוא דבר בפני עצמו; בהיותו בסביבה של תורה — יהי' יהודי תורני ("א תורה איד"), ואילו בצאתו לעולם יתנהג לפי הנחות העולם — לפי העמדה וההנהגות של העולם. אלא, נדרש מיהודי — שכל עניניו, גם עניני העולם, יהיו לפי הנחות התורה.

לא מדובר אודות דברים האסורים, שכן, דבר הפשוט שמה שאסור — אסור ("דאָס וואָס מען טאָר ניט — טאָר מען דאָך ניט"). הכוונה היא, שאפילו בדברים המתירים — לא צריכות להיות הנחות העולם, "בעל-הבית'ישע הנחות", אלא הנחות של תורה.

ו. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר שכאשר דרו ברסטוב היתה דירת אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בדיוטא העליונה, ודירתו (של כ"ק מו"ח אדמו"ר) בדיוטא התחתונה. ולפעמים הי' אדמו"ר נ"ע הולך לדירת בנו כ"ק מו"ח אדמו"ר לערוך קידוש והתוועדות. בא' ההתוועדות אמר כ"ק אדמו"ר נ"ע אל בנו כ"ק מו"ח אדמו"ר: "לחיים, בעל-הבית". וביקש כ"ק מו"ח אדמו"ר מאביו כ"ק אדמו"ר נ"ע שיסיר ממנו את התואר

"בעל-הבית", כי, "בעל-הבית" הוא דבר מזוהם. — כן הי' לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר.

והיינו, שגם "בעל-הבית" שמתנהג כדבעי בכל הענינים, ובמילא לא שייך לומר עליו דבר בלתי-רצוי, דבר האסור או אפילו דבר שאינו טהור — הרי זה בכל זאת דבר מאוס, דבר מזוהם.

וכיון שחסידות שונאת ביותר "בעל-הבית'ישע הנחות", הנה סוף-סוף יהי' זה דבר מופרך אצל כל בני, שהרי תורת החסידות היא לכל בני, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם אדמו"ר הזקן שתורת החסידות אינה עבור איזו מפלגה או כתר, אלא עבור כל בני.

(משיחת זאת חנוכה תשי"ג, תו"מ ח"ז ע' 250)



## מי נחשב "פון די מגיד'ס חבריא"?

בהתוועדות חסידיות, כ"טוב לב המלך בין", אמר פעם ר' דוד האראדאקער: "מי ומי נחשב 'פון די מגיד'ס חבריא' (מהחבריא' של המגיד, כינוי לחסיד אמיתי)? מי שקם מוקדם בשבת בבוקר, לומד חסידות במשך שעות רבות, מתפלל באריכות ובדבקות, ועושה קידוש וטועם משה, ואחר-כך שוב חוזר אל בית-הכנסת ללמוד חסידות, - לא! כל זה עדיין לא הופך אותו להיות 'פון די מגיד'ס חבריא!"

"שנים רבות", מספר ר' מענדל, "תהיתי לפשר אותם הדברים שאמר אז ר' דוד: אם לימוד חסידות כראוי, תפילה באריכות וכל דרכי העבודה אינם גורמים לאדם להיות 'פון די מגיד'ס חבריא, - אם-כך, מה כן עושה את האדם לכהן? מיהו אכן 'פון די מגיד'ס חבריא'?"

"עד", ממשיך ר' מענדל, "ששנים רבות לאחר-מכן הסביר לי יהודי מלונדון את הדברים, וכנראה שהוא כיוון אל האמת: 'פון די מגיד'ס חבריא', אמר לי אותו יהודי, 'הוא מי שמשכים קום בשבת בבוקר והולך מרחק של שעות רבות לאחד מבת-הכנסת שבעיר, כדי לחזור שם על שיחה של הרבי. לאחר-מכן הוא חוזר והולך שעות רבות אל הקצה השני של העיר, לחזור גם שם שיחה של הרבי באוניברסיטה או במקום אחר. ואותו יהודי לא למד כראוי, לא התפלל כראוי, כולו עייף ויגע ואין לו מנוחה לא בגשמיות ולא ברוחניות אך ורק בכדי למלא את רצונו של הרבי - זהו אכן 'פון די מגיד'ס חבריא!'"

### התקשרות

#### להתעסק בעבודה אפי' בענינים שלא אווזים בהם

ב. נתבאר בארוכה בהמאמר שתורת החסידות דורשת שהאדם יעשה בתוכו "בית ולד", שתוכנו בעבודה הו"ע דהתפעלות שכלית, ולאח"ז תהי' גם "לידת הולד", שזהו"ע ההמשכה בהתגלות בלב; וביחד עם זה תובעים ממנו העדר שביעות הרצון מעבודתו, מצד גודל טירדתו ("די פאריאגטקייט") במילוי השליחות.

ולכאורה: כיון שנדמה לנו - וכך היא האמת - שענינים האמורים הם נעלים ונפלאים ביותר ("געוואלדיקע ענינים") - כיצד יתכן לדרוש ולתבוע את הדבר מכאן"א מישראל!?

-כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר, שאביו הרבי נ"ע אמר לו שלפעמים שבע רצון הוא מזה שסובל מכאב בטן וצריך לילך לפנות, כי בהיותו במקום שע"פ דין פטור הוא מכל עניני העבודה, ביכלתו אז לפוש לרגע מיגיעתו וטרדתו בעבודת ה', "אפכאפן דעם אטעם און קומען צו זיך".

ואם הדברים אמורים אפילו בנוגע לצדיקים ונשיאי ישראל - לאנשים כערכנו - בודאי ובודאי קשה ביותר, "א געוואלדיקע זאך", שתהי' היגיעה והטירדה בעבודה בתמידות, עד כדי כך שלא יהי' מקום לשביעות רצון!

ונשאלת איפוא השאלה - כיצד יש לכאן"א מישראל הכח על ענין נעלה כזה!?

והמענה לזה - שגם ענינים נעלים ביותר שייכים לכאן"א מישראל - מצד הכחות שנותנים לו מלמעלה.

...ישנם כאלה הסוברים שללימוד תורת החסידות צריך האדם להמתין תחילה עד שיהי' נזהר בתכלית אפילו בדקדוק קל של דברי סופרים ובהידור מצוה, ורק אז יוכל ללמוד חסידות. כל זמן שחושש הוא אשר עדיין לא הגיע לדרגה זו, מה גם ("ווער רעדט נאך") אם יודע, אשר עלול הוא, לעתים, להכשל בהידור מצוה ובדקדוק קל של דברי סופרים, וכל שכן אם הוא נכשל אפילו בדבר שהוא מדרבנן, ולפעמים אפילו בדבר שהוא מדאורייתא (הן בענין של "קום ועשה" והן בענין של "שב ואל תעשה"), אזי - טוען הוא - אינו יכול להתעסק בלימוד החסידות ובעבודת התפלה, ובכלל בענינים נעלים!...

והמענה לזה" - מלזה להוצאה ניתנה:"

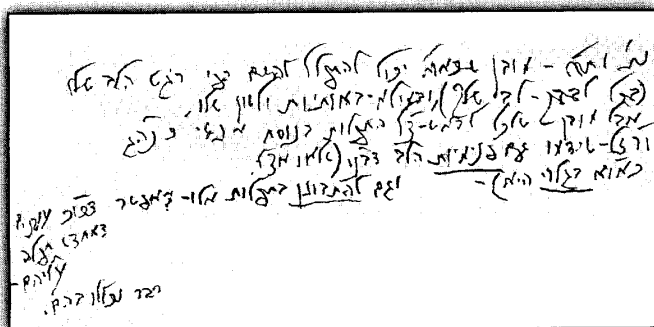
מבלי הבט על גודל מעלתה של תורת החסידות - כידוע שרבינו הזקן המשילה לאבן טובה הנמצאת בכתר המלך אשר בלעד' מתבטלת מציאותו של כל הכתר ("דער גאנצער כתר איז קיין כתר ניט") - מ"מ, הרשות נתונה לכאן"א מישראל לקחת את כתר המלך ולנצלו בשביל הענינים שלו.

ולפיכך תובעים מאת כאן"א מישראל - שמבלי הבט על גודל פחיתות מעמדו ומצבו, לא יחסיר אפילו יום אחד את השיעור שלו בתורת החסידות, ואפילו ביום זה גופא שבו נכשל ח"ו בדאורייתא (הן בענין ד"קום ועשה" והן בענין ד"שב ואל תעשה") - הרי גם ביום זה לא יחסיר את שיעורו בלימוד החסידות, ולא רק בענין של" עבודה, "אלא אפילו בענין של" השכלה" באלקות, ואפילו ענין כזה (בהשכלה) שמצד רום עומקו אינו יודע כלל כיצד "להורידו" אליו ("אראפצוטראגן צו זיך")!

(משיחת שיחת ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח אדר ה'תש"ב)



### כתב יד קודש



מענה להצעת נוסח לבקשות, כהוספה בנוסח התפילה:

נת' ות"ח—מובן שכאן"א יכול להתפלל להשם כפי רגש הלב שלו (בכל לבבך—לב שלך). ובמילא—באותיות ולשון שלו, אבל מובן שלכל לראש—צ"ל התפילות בנוסח אנשי כנה"ג ורז"ל [=כנסת הגדולה ורבותינו זכרונם לברכה] - שידעו גם פנימיות הלב דבנ"י (שלאו אצל כאן"א בגלוי היא) - וגם להתבונן בתפלות אלו—דאפשר דכו"כ ענינים דמחדש תפילה עליהם—כבר נכללו בהם.